

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра міжнародних економічних відносин

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
к. е. н., доцент Уханова І.О.

“ _____ ” _____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»
за освітньою програмою «Міжнародні економічні відносини»
на тему:
«Удосконалення експедиторського обслуговування вантажів в умовах
міжконтинентальних перевезень Україна – США»

Виконавець:
студент 6 курсу 64 групи ФМЕ
Мігалатьєв Максим Ігорович _____

Науковий керівник:
к.е.н, доцент
Воронова О. В. _____

Одеса – 2023 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ ЕКСПЕДИТОРСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ВАНТАЖІВ В УМОВАХ МІЖКОНТИНЕНТАЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ	6
1.1. Сутність, функції та складові експедиторського обслуговування вантажів у зовнішній торгівлі	6
1.2. Особливості організації експедиторського обслуговування вантажів в умовах міжконтинентальних перевезень	15
1.3 Система регулювання експедиторського обслуговування вантажів в умовах міжконтинентальних перевезень	19
Висновки до розділу 1	26
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ЕКСПЕДИТОРСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ВАНТАЖІВ ТОВ “ЛЮРЄЛЬ”	28
2.1. Загальна характеристика діяльності ТОВ “ЛЮРЄЛЬ”	28
2.2. Аналіз структури та динаміки експедиторського обслуговування ТОВ «ЛЮРЄЛЬ»	36
2.3. Оцінка ефективності експедиторського обслуговування ТОВ “ЛЮРЄЛЬ”	41
Висновки до розділу 2	56
РОЗДІЛ 3. ЗАХОДИ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ЕКСПЕДИТОРСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ТОВ “ЛЮРЄЛЬ” В УМОВАХ МІЖКОНТИНЕНТАЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ	58
3.1 Розробка нової стратегії розвитку ТОВ “ЛЮРЄЛЬ”	58
3.2 Пропозиції щодо раціоналізації маршрутів при експедиторському обслуговуванні ТОВ “ЛЮРЄЛЬ” в умовах міжконтинентальних перевезень	65
3.3 ABC/XYZ-аналіз, як захід підвищення ефективності перевезень при експедиторському обслуговуванні ТОВ “ЛЮРЄЛЬ”	75
Висновки до розділу 3	90
ВИСНОВКИ	91
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	94

ВСТУП

Актуальність кваліфікаційної роботи. Посилення розвитку експедиторських послуг в Україні перш за все спричинено швидким розвитком міжнародних перевезень у відповідності зі світовими стандартами і новітніми технологіями, а також військовими подіями на території України. Саме тому роль експедиторського обслуговування суттєво змінилася: збільшилася кількість функцій та об'єм відповідальності. Виникла необхідність створення економічно ефективної системи вантажних перевезень транспортно-експедиторськими підприємствами. Це вимагає пошуків розв'язання цих теоретичних та практичних питань. Саме тому дослідження удосконалення експедиторського обслуговування є актуальним в сучасних умовах.

Мета і задачі дослідження. Метою роботи є вивчення теоретичних аспектів експедиторського обслуговування вантажів в умовах міжконтинентальних перевезень та розробка шляхів його удосконалення на прикладі ТОВ «ЛЮРСЛЬ».

Для досягнення мети висунуто наступні завдання:

- визначити сутність, функції та складові експедиторського обслуговування вантажів у зовнішній торгівлі;
- відзначити особливості організації експедиторського обслуговування вантажів в умовах міжконтинентальних перевезень;
- дослідити систему регулювання експедиторського обслуговування вантажів в умовах міжконтинентальних перевезень;
- надати загальну характеристику діяльності обраного підприємства;
- провести аналіз структури та динаміки експедиторського обслуговування підприємства;
- оцінити ефективність експедиторського обслуговування підприємства;
- визначити шляхи удосконалення експедиторського обслуговування вантажів підприємства в умовах міжконтинентальних перевезень.

Об'єкт дослідження – процес організації експедиторського обслуговування вантажів

Предмет дослідження – теоретичні аспекти та практичні положення стосовно удосконалення експедиторського обслуговування вантажів в умовах міжконтинентальних перевезень.

Методи дослідження. Теоретичну та методологічну основу магістерської роботи складають загальнонаукові методи пізнання (аналіз і синтез, методи порівняльного аналізу і узагальнення даних, системний підхід), методи економіко-математичного моделювання, зокрема, транспортна задача та кореляційно-регресійний аналіз.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною основою послужили законодавчі і нормативні акти Верховної Ради й Уряду України, звіти і статистичні матеріали ТОВ «ЛЮРСЛЬ», матеріали зарубіжних та вітчизняних конференцій; монографії та наукові публікації зарубіжних і вітчизняних вчених-економістів; інформація мережі Інтернет; результати власних досліджень автора.

Практичне значення результатів кваліфікаційної роботи полягає в тому, що викладені методичні розробки, підходи та рекомендації з питань удосконалення експедиторського обслуговування отримали застосування в практиці роботи ТОВ «ЛЮРСЛЬ».

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра підготовлено тези: СИСТЕМА РЕГУЛЮВАННЯ ЕКСПЕДИТОРСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ВАНТАЖІВ В УМОВАХ МІЖКОНТИНЕНТАЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ // Збірник наукових праць кафедри міжнародних економічних відносин ОНЕУ «Світова економіка та міжнародні економічні відносини». № 4. 2024 (у друці)

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (48 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 97 сторінок. Основний зміст викладено на 93 сторінках. Робота містить 18 рисунків та 24 таблиці.

ВИСНОВКИ

В розділі 1 досліджені підходи до визначення категорії “транспортно-експедиторська послуга”. Встановлено, що більшість науковців розглядають це як стадію перевезення вантажу. Деякі автори акцентують увагу на контрактах, які гарантують зберігання та страхування. Наведено власне визначення, яке стосується опису самого процесу експедирування і включає такі складові роботи, як: повний контроль за збереженням вантажу; оформлення товарно-транспортних документів; роботи, пов'язані з завантаженням і розвантаженням вантажу; прийом і видача товару; усі фінансові операції та платежі; контроль за процесами страхування та реєстрації відповідних документів; додаткові операції.

Відзначено, що 80% загального обсягу всіх угод по доставці вантажів виконується за допомогою міжнародних експедиторів, які є тими, на кого покладена велика кількість функцій у процесі доставки вантажу від продавця до покупця.

Встановлено, що до експедиторського обслуговування можна віднести: підготовку до експедиції вантажів, організацію самої відправки вантажів, експедицію в дорожньому напрямленні.

Визначено, що для успішної реалізації міжнародного перевезення та експедиторського обслуговування вантажів при виборі транспорту слід опиратися на не менше ніж 5 критеріїв.

Доведено, що до ключових параметрів якості експедиторського обслуговування вантажів належать: час від отримання заявки на перевезення до доставки; надійність та можливість доставки за вимогою; наявність запасів, стабільність постачання; повнота та ступінь доступності виконання замовлення; зручність розміщення та підтвердження замовлення; об'єктивності тарифів та регулярність інформації щодо затрат на обслуговування; можливість надання кредитів; ефективність переробки вантажів на складах; якість упаковки, а також можливість виконання пакетних та контейнерних перевезень.

Встановлено, що успішність реалізації експедиторського обслуговування вантажів залежить від багатьох чинників, серед яких і система їх регулювання. Специфіка здійснення експедиторського обслуговування вантажів в умовах міжконтинентальних перевезень полягає в тому, що правове регулювання при цьому здійснюється на міжнародному та національному рівнях.

В розділі 2 наведено загальну характеристику діяльності досліджуваного підприємства. Визначено, що підприємство надає послуги з експедиторського обслуговування вантажів з США в Україну, країни СНД та Європи за допомогою мультимодальних перевезень.

Встановлено, що підприємство спеціалізується на міжконтинентальних мультимодальних перевезеннях, в яких задіяні морський транспорт та автотранспорт.

Досліджено, що етапи доставки вантажу виглядають наступним чином: контейнери з вантажем завантажуються на суда в торгових портах. Далі можуть перезавантажуватися в інших портах на інші суда. Потім доставляються до порту призначення - порту прибуття. Після проходження всіх портових процедур контейнери переміщуються в спеціально обладнаний автотранспорт і продовжують свій шлях до місця призначення.

Проаналізувавши дані про обсяг перевезених вантажів за останні роки зроблено висновок, що товарна та географічна структура досліджуваного підприємства постійно розвивається, що підтверджує стійкий попит на надання послуг з експедиційного обслуговування підприємством. Причиною цього є індивідуальний підхід до кожного клієнта, а також професіоналізм працівників підприємства. При здійсненні міжконтинентальних перевезень використовуються усі необхідні товаросупровідні документи. У свою чергу аналіз показників фінансового стану досліджуваного підприємства підтверджує ефективність використання фінансових коштів.

Визначено, що найбільш відчутними ризиками, що впливають на ефективність експедиторського обслуговування досліджуваного підприємства

є зміни в законодавстві та вимогах до санітарних норм, нестабільна політична ситуація в країні, військові дії і блокування портів, рівень корупції, ризик неплатежу партнерів та замовників, а також транспортні ризики та можливість виникнення необхідності сплати фінансових неустоек або штрафних санкцій. Дані ризики частково елімінуються за допомогою використання інструментів страхування та співробітництва із Асоціацією міжнародних перевізників України.

Проведений в роботі кореляційно-регресійний аналіз діяльності підприємства, дав можливість проаналізувати причини зміни фінансових та економічних показників та з'ясувати фактори впливу на них.

В розділі 3 для удосконалення діяльності підприємства запропоновано застосування „прямого варіанту” перевалки вантажів, який надасть можливість підприємству істотно збільшити свої прибутки.

Використання економіко-математичних методів, дало змогу раціонально закріпити вантажовідправників за вантажоотримувачами при виконанні умов мінімальних сумарних витрат на перевезення та дало можливість оптимізувати транспортно-експедиційні послуги підприємства і підвищити ефективність процесу доставки вантажів на 21,7%.

Запропоноване використання ABC/XYZ - аналізу для дослідження функціонування транспортно-експедиторського підприємства дало можливість керівнику підприємства в короткі строки і з мінімальними витратами провести аналіз діяльності підприємства та визначити основні напрямки його подальшої діяльності. Отриманні результати показали, що використання ABC/XYZ – аналізу для досліджуємого підприємства дозволяє: підвищити ефективність системи управління послугами підприємства та клієнтською базою; дає можливість підвищити частку високоприбуткових послуг без порушення принципів структури підприємства; виявити ключові послуги підприємства; а також перерозподілити зусилля персоналу, зайнятого наданням послуг, в залежності від кваліфікації та наявного досвіду. Практичне

використання цього аналізу дає велику ефективність в сучасному управлінні. Отриманні результати ABC/XYZ – аналізу досліджуємого підприємства дозволяють надати інформацію керівнику підприємства для диференціації рівнів обслуговування для VIP-клієнтів, найбільш рентабельних послуг.

Для більш ефективної роботи підприємства запропоновано збільшити кількість рейсів групи «А» на кількість рейсів групи «С», що надасть можливість збільшити доходи підприємства на 27,9%.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гоберман І.М. Централізовані перевезення вантажів автомобільним транспортом. К. : Автотрансвидав, 1960. 208 с.

2. Ситник М.Д. Транспортно-експедиційна справа у деяких зарубіжних країнах. К : ЦИНТИПЖТ, 1964. 47 з.
3. Аарон Ю.А. Складське господарство та транспортно-експедиційна справа. К.: Транспорт-порт, 1975. 384 с.
4. Афанасьєв Л.Л. Автомобільні перевезення. К: Транспорт, 1977. 240 с.
5. Лісов Ю.І. Перевезення товарів народного споживання автомобільним транспортом. К. : Транспорт, 1977. 144 с.
6. Александров Л.А. Організація та планування вантажних автомобільних перевезень. К. : Промінь, 1979. 355 с.
7. Ченців К.П. Транспортно-експедиційне обслуговування підприємств та організацій. К. : Техніка, 1980. 143 с.
8. Ходош М.С. Вантажні автомобільні перевезення. К. : Транспорт, 1982. 270 с.
9. Сич Є. Формування транспортно-експедиційних послуг логістичного центру. Збірник наукових праць. К. : КУЕТТ, 1983. Вип. 7. С. 19–27.
10. Шишков В. І. Експедиційне обслуговування підприємств та організацій автомобільним транспортом. К. : Транспорт, 1986. 222 с.
11. Гараніна Л. І. Організація транспортно-експедиційного обслуговування населення/Л.І. Гараніна, Б.В. Савульчик, Б.В. Браунштейн, Є.Г. Ключнікова. К. : Транспорт, 1991. - 144 с.
12. Тульчинський Л. І. Транспортно-експедиційний фінансовий план. К. : Транспорт, 2012. - 128 с.
13. Флорова А. Т. Удосконалення системи транспортно-експедиційного обслуговування у великих транспортних центрах: автореф. дис. на здобуття уч. степ. канд. екон. наук
14. Нагорний Є. В. Основи транспортно-експедиційного обслуговування підприємств, організацій та населення : навч. посіб. Х. : ХНАДУ, 2007. 106 с.
15. Неруш Ю. М. Логістика. . К : Юніті-Дана, 2008. 495 с.
16. Сханова С. Е. Транспортно-експедиційне обслуговування. К. : Академія,

2009. 432 с.

- 17.Саюн А. О. Розробка моделі стратегічного вибору транспортноекспедиційного підприємства. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2020. Вип. 5. С. 15–17.
- 18.Ревуцька Т. В. Партнерство перевізника та експедитора – міф чи реальність? *Логістика: проблеми та рішення*. 2013. Вип. 2. С. 48–53.
- 19.Раскевич І. О. Транспортно-експедиційний супровід. *Логістика : проблеми та рішення*. 2007. Вип. 3. С. 27
- 20.Про транспортно-експедиторську діяльність : Закон України від 1 липня 2004 р. № 1955-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 52. ст.562
- 21.Дмитрієв І. А. Транспортне підприємництво : навч. посіб. Харків. 2018. 305 с.
- 22.Ткачук М. А. Управління транспортно-експедиторською діяльністю підприємства (на прикладі ТОВ «Сандора»)» : магістерська робота. Київ, 2018. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/24987/1/Tkachuk_magistr.pdf
- 23.Гаврилко Т.О., Сафонова Т.І. Транспортно-експедиторські послуги: чинники на напрямки підвищення якості. URL: http://nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ppei/2011_29/Safonova.pdf
- 24.Волинчук Ю.В, Волинчук В.В. Транспортно-експедиторське обслуговування як ключовий елемент логістичного ланцюга. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekfor/2011_2/36.pdf
- 25.Зінь Е.А. Основи зовнішньоекономічної діяльності. URL: http://pidruchniki.com.ua/13720613/ekonomika/mizhnarodni_perevezennya_zaliznichnim_transportom
- 26.Таньков К.М., Тридід О.М., Колодязєва Т.О. Виробнича логістика : навч. посіб. Х.: ВД "ІНЖЕК", 2004

27. Чабан Е.А. Принципы формирования логистического процесса управления промышленными предприятиями. Рівне: Вісник УДУВГП, Випуск 1 (20), 2003. с.631-635.
28. Транспортна задача. URL: <http://www.mathelp.spb.ru/book1/lprog7.htm>
29. Федосенко М.О. Транспортно - експедиторська діяльність в Україні URL: http://www.rusnauka.com/14_NPRT_2010/Economics/66613.doc.htm
30. Lardi-trans URL: <http://www.lardi-trans.com/index.jsp>
31. Trans-atlas URL: <http://trans-atlas.net/>;
32. СТС- Вантажоперевезення. URL: <http://www.ststrans.com.ua/>;
33. Вантаж-транспорт. URL: <http://www.gruz-trans.com.ua/>
34. Транспортно-інформаційний портал СИТ- Транс. URL: <http://www.sit-trans.com/>.
35. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посіб. К. : Знання, 2004 . 654 с.
36. Нагорний Є.В., Рибанов Г.Л., Черниш Н.Ю. Основи транспортно-експедиційного обслуговування підприємств, організацій та населення: Навчальний посібник. Харків : Видавництво ХНАДУ, 2002. 106с.
37. FIATA International Federation of Freight Forwarders. URL: <https://fiata.org/>
38. Мандзюк Т. Транспорт. Україна і світове господарство. URL: http://hklib.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r/cgiirbis_64.exe
39. Асоціація міжнародних експедиторів України. URL: <https://ameu.org.ua/>
40. Плужников К. І. Транспортне експедирування: підручник. К., 2012.
41. Ткач Є.І., Сторожук В.П., Кустовська О.В. Теорія статистики. Тернопіль: Економічна думка, 2006 . 224 с.
42. Бахмацький С.А., Водолазський О.О., Кавун Н.О. Оптимізація дрібнопартійних перевезень. URL : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/VSUNU/2011_4_2/203.pdf
43. Іващук О. Т. Економіко-математичне моделювання : навчальний

- посібник.Тернопіль : ТНЕУ «Економічна думка», 2008. 704 с.
44. Гаврилко Т.О., Сафонова Т.І. Транспортно-експедиторські послуги: чинники на напрямки підвищення якості. URL: http://nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ppei/2011_29/Safonova.pdf
45. Горяїнов О.М. Вантажні перевезення. Харків : ХНАМГ, 2009. 109с.
46. Зельников І. Великий асортимент - не завада ABC-аналізу. *Логістика & система*.2005. №5.
- 47.Куницька О.М., Мержиєвська Є.В. Управління запасами з використанням сучасних підходів логістики та маркетингу URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Logistyka/2009_649/27.pdf
- 48.Пономарьова Ю.В. Логістика : Навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 192 с.